

ชื่อภาคินพนธ์ : วิถีชีวิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำ
ชื่อผู้เขียน : นายอำนาจ เจริญรุ่งเรืองชัย
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา : 2546

T 148694

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาถึงวิถีชีวิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำชายฝั่งแม่น้ำบางปะกง ของจังหวัดฉะเชิงเทรา 2) เพื่อศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตและการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำ และ 3) เพื่อศึกษาแนวโน้มและความต้องการสนับสนุนในการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำ

วิธีการศึกษาเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญเป็นผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำ จำนวน 20 คน รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ตามประเด็นคำถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ วิเคราะห์ตามหลักตรรกะเทียบเคียงทฤษฎีควบคู่บริบทใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบ

จากการศึกษาพบว่า

1. วิถีชีวิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำมีการจัดสรรเวลาดำเนินชีวิตประจำวันในแต่ละวัน คือ เริ่มตั้งแต่การให้อาหารกุ้งตอนเช้า ตรวจสอบน้ำ ใส่สารเคมี ให้อาหารกุ้งตอนกลางวัน ให้อาหารกุ้งตอนเย็น ตรวจสอบสภาพความเป็นกรดต่างน้ำ ตรวจสอบเชิกรตน้ำ และให้อาหารกุ้งตอนกลางคืนและจะใช้เวลาในการรับประทานอาหาร พักผ่อนหย่อนใจและนอน โดยจะใช้เวลาในการเลี้ยงกุ้งมากที่สุดถึง 47% หรือ 11.30 ชั่วโมง

2. การเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำที่ศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เคยมีอาชีพทำสวนแล้วไม่ประสบความสำเร็จ จึงหันมาเลี้ยงกุ้งกุลาดำมีประสบการณ์เลี้ยงกุ้งโดยทำมานานตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป การเลี้ยงเริ่มต้นจากการลองผิดลองถูกและมีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่เลี้ยงกุ้งบ่อย ๆ ทำให้ต้นทุนสูง จึงไม่นิยมเปลี่ยนพื้นที่ แต่หันมาเปลี่ยนใช้เทคโนโลยีทางด้านอาหาร ยา สารเคมีและวิชาการเพิ่มมากขึ้น

3. เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำต้องการให้สนับสนุนทางด้านวิชาการเลี้ยงกุ้งให้ได้มาตรฐาน และช่วยส่งเสริมทางการตลาดเพื่อที่จะให้กุ้งกุลาดำราคาดี ซึ่งจะทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำไม่ขาดทุนและมีรายได้พอที่จะประกอบอาชีพเลี้ยงกุ้งกุลาดำได้อย่างยั่งยืนและรักษาสภาพแวดล้อมควบคู่กันไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำคัญ คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งต้องคำนึงถึงและให้ความสำคัญในการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการโดยอาศัยข้อมูลทางวิชาการและเทคโนโลยีที่เหมาะสม นำสู่การพัฒนาท้องถิ่นไทยในโอกาสต่อไป

There are 3 important objectives for this research, i.e., 1) to study the ways of life of the Black Tiger shrimp raisers of Bang Pakong coastal area Chachoengsao province, 2) to study the changes in their ways of life and occupations, and 3) to study trends and needs for occupational supports perceived by the Black Tiger shrimp raisers.

It is a qualitative study by interviewing in depth 20 Black Tiger Shrimp raisers as key-informants. Data collected were later organized and analysed by the logical context principle and descriptive statistics.

Results of the study can be summarized as follows :

1. The Black Tiger shrimp raisers, daily life can be described from morning onward as giving food to the shrimp, inspecting water in the pond, using chemical ingredients; giving food to the shrimp at day time and at evening, inspecting water and giving food to the shrimp at night; other time left is spent for food taking, recreation and sleep. In a day, 47% of time (11.30 hours) is spent for the shrimp business; the rest is for the raisers and their family members.

2. Changes in their ways of life were reported as most of them being gardeners before but not successful; they then turned to be Black Tiger shrimp raisers with the "trial and error" method. Most have been in the shrimp business 3 years or more. Moving the shrimp pond from one place to another is not practical because it is costly. They prefer using high technology in food, medicine, chemical substance and related technical knowledge in the same pond instead.

3. the Black Tiger shrimp raisers need supports in standardized technical know-how in shrimp raising and in marketing for better price of shrimp in order to reducing their income loss, to maintain their occupation with environmental conservation at the same time.

Among important recommendations proposed by the researcher are the shrimp raisers have to take serious consideration of the environment, as well as developing effective management with proper technologies for the sustainable development of Thai rural area in the future.